Rok 1878.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXIV. — Wydana i rozesłana dnia 28 czerwca 1878.

61.

Ustawa z dnia 27 czerwca 1878,

o dopłatach ze strony królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych na sprawy spólne wszystkim krajom monarchyi austryackiej.

Po przeprowadzeniu rokowań między deputacyami stosownie do ustawy z dnia 21 grudnia 1867 (Nr. 146 Dziennika ustaw państwa z r. 1867) i XII-go artykułu ustawy węgierskiej z r. 1867 o sprawach spólnych, postanowiłem i stanowię, za zgodą obu Izb Rady państwa, co następuje:

§. 1.

W celu pokrycia wydatków na sprawy, które w §. 1 ustawy o sprawach spólnych wszystkim krajom monarchyi austryackiej i sposobie postępowania z niemi, zostały uznane za spólne, biorą się w rachunek na zasadzie ustawy z dnia 8 czerwca 1871 (Dz. u. p. Nr. 49) najprzód dwa od sta na karb państwa węgierskiego, a do pokrycia sumy, pozostającej jeszcze po ich strąceniu, przyczynić się mają królestwa i kraje, w Radzie państwa reprezentowane, płacąc 70 od sta a kraje korony węgierskiej, płacąc 30 od sta tejże sumy.

§. 2.

Z czystego dochodu z ceł za spólny uznanego, który okaże się po strąceniu kwot oddanych i oddaniu rękojmi podatków cłowych, jakoteż po strąceniu ryczałtowego na zarząd ceł, ustanowionego na zasadzie ustawy z dnia 27. marca 1869 (Dz. u. p. Nr. 117), zaspokajane będą przedewszystkiem zwroty podatkowe

od przedmiotów opodatkowanych, za spólną linią cłową, wywiezionych, reszta zaś użyta być ma na pokrycie wydatków w sprawach spólnych a przeto z góry odciągana będzie od sumy, na te sprawy spólne potrzebnej.

Rzeczone zwroty podatkowe ciężyć będą na królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, tudzież na krajach korony węgierskiej, co do każdej gałęzi podatków, do której się odnoszą, to jest co do podatku konsumcyjnego od wyrobu piwa, z wyjątkiem dodatku do podatku od piwa w miastach zamkniętych, tudzież co do podatku konsumcyjnego od wyrobu gorzałki i co do podatku od buraków spotrzebowanych do wyrobu cukru, oddzielnie, w takim sposobie, że każda strona ponosić ma właśnie tyle od sta sumy zwrotów podatkowych, w przeciągu pewnego roku słonecznego w odnośnej gałęzi podatku spólnie zaspokojonych, ile od sta sumy ogólnego dochodu ryczałtowego, przez obie strony, w ciągu tegoż samego roku słonecznego, w odnośnej gałęzi podatku, zebranego, wynosi udział jej w tymże dochodzie ryczałtowym.

Za dochód ryczałtowy uważane będą sumy podatku, które w przeciągu odnośnego roku słonecznego przyniesie pewna gałąź podatku w gotówce lub wekslach, po strąceniu podatków oddanych z powodu przerw w ruchu.

Ostateczne obliczenie i wyrównanie pomiędzy Stronami co się tyczy zwrotów podatkowych, będzie się odbywało corocznie najpóźniej w 12 miesięcy po upływie odnośnego roku słonecznego, na podstawie sprawdzonego zamknięcia rachunków.

Ostateczne obliczenie co do zwrotów podatkowych, zaspokojonych w tej części 1878 roku, w której ustawa niniejsza ma obowiązywać, uskutecznione będzie na podstawie ogólnego, każdej z tych gałęzi podatku, dochodu ryczałtowego, który wykazany będzie w zamknięciu rachunków roku słonecznego 1878.

Co miesiąc odbywać się będą pomiędzy obiema Stronami obliczenia tymczasowe. Aż do tego czasu, gdy przyjdzie do skutku pierwsze ostateczne obliczenie roczne, będą one załatwiane co do każdej z gałęzi podatku o które tu chodzi, podług tego stosunku, w którym średnio mają się do siebie dochody ryczałtowe, przez obie Strony, w przeciągu lat słonecznych 1868 aż do 1876 włącznie, w tej gałęzi podatku zebrane.

Począwszy od daty pierwszego ostatecznego obliczenia rocznego, tymczasowe rachunki miesięczne załatwiane będą podług tego stosunku, który służył za podstawę najbliższemu poprzedniemu obrachunkowi ostatecznemu w odnośnej gałęzi podatku.

§. 3.

Tak królestwa i kraje w Radzie państwa reprezentowane, jakoteż kraje korony węgierskiej, zobowiązują się odsyłać co miesiąc na pokrycie swoich dopłat taką kwotę swoich przychodów miesięcznych, która do tychże ma się w takim samym stosunku, jak suma owych dopłat do ogólnej sumy budżetu wydatków odnośnego roku. Gdyby ogólna suma kwot miesięcznych wynosiła mniej niż suma owych dopłat, kraje te zobowiązują się dostarczyć to coby brakowało bez względu na swoje przychody, w zupełności i w takich odstępach czasu, aby spólne gospodarstwo skarbowe nie zostało zatamowane.

§. 4.

Przepisy ustawy niniejszej obowiązują od dnia 1 lipca 1878 aż do dnia 31 grudnia 1887.

§. 5.

Ustawa niniejsza nabywa mocy obowiązującej jednocześnie z przymierzem cłowem i handlowem pod tym warunkiem, jeżeli w krajach Mojej korony węgierskiej nabędą mocy prawa odpowiednie postanowienia co do dopłat na sprawy spólne.

Wiedeń, dnia 27 czerwca 1878.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w. **Lasser** r. w. **Stremayr** r. w. **Glaser** r. w.
Unger r. w. **Chlumecky** r. w. **Pretis** r. w. **Horst** r. w.
Ziemiałkowski r. w. **Mannsfeld** r. w.

62.

Ustawa z dnia 27 czerwca 1878,

upoważniająca Ministerstwo królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych do zawarcia z Ministerstwem krajów korony węgierskiej przymierza handlowego i cłowego.

Obowiązująca w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowię co następuje:

§. 1.

Na zasadzie §. 2 ustawy z dnia 21 grudnia 1867 (L. 146 D. u. p.) o sprawach spólnych wszystkim krajom monarchyi austryackiej i sposobie postępowania z niemi upoważnia się Ministerstwo królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, ażeby przymierze handlowe i cłowe z Ministerstwem krajów korony węgierskiej, w skutek owej ustawy zawarte a przez to ostatnie Ministerstwo, wypowiedziane, zawarło na nowo w osnowie następującej i aby się z niem umówiło o jednoczesne ogłoszenie tegoż w obydwu częściach monarchyi:

Artykuł I.

Kraje obu Stron stanowią razem, dopóki przymierze to trwać będzie i w duchu onegoż, jeden okrąg cłowy i handlowy, otoczony spólną granicą cłową.

W skutku tego, dopóki przymierze niniejsze trwać będzie, żadna z dwóch Stron nie będzie miała prawa obciążać opłatami przywozowemi, wywozowemi lub przewozowemi, przedmiotów handlu przechodzących z krajów jednej do krajów drugiej Strony i zakładać w tym celu linii cłowej odgraniczającej.

Podatkami wewnętrznemi jakiegokolwiek rodzaju i dla kogo bądź byłyby pobierane, obciążać może jedna Strona przedmioty przywiezione z krajów drugiej Strony tylko w takiej mierze, w jakiej obciąża podobne wyroby przemysłu lub płody swoich własnych krajów.

Ta spólna granica cłowa nie obejmuje tylko okręgów wyłączonych.

Artykuł II.

Traktaty zawarte z Państwami zagranicznemi, mające na celu uregulowanie stosunków ekonomicznych z zagranicą, mianowicie zaś traktaty handlowe, cłowe, żeglarskie, konsulowskie, pocztowe i telegrafowe mają moc obowiązującą taką samą dla krajów korony węgierskiej, jak dla królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa.

Artykuł III.

Rokowania w celu zawarcia nowych traktatów tego rodzaju i ich zawarcie przeprowadza z zastrzeżeniem zatwierdzenia drogą konstytucyjną przez obadwa ciała prawodawcze, minister spraw zewnętrznych, na podstawie porozumienia się ministrów odpowiednich wydziałów obudwu Stron.

Gdy traktat tego rodzaju upływa a jedna Strona chce zrobić użytek z zastrzeżonego w nim prawa wypowiedzenia, natenczas najpóźniej w sześć miesięcy przed upływem terminu wypowiedzenia uwiadomić ma drugą Stronę o zamiarze wypowiedzenia dla porozumienia się co dalej uczynić wypadnie. Jeżeli w przeciągu tego czasu Strony nie porozumią się z sobą, minister spraw zewnętrznych ma traktat wypowiedzieć, chociażby tego żądała tylko jedna Strona.

Artykuł IV.

Ustawy i taryfy cłowe, obowiązujące obecnie w obrębie spólnej granicy cłowej, jakoteż w istniejących okręgach wyłączonych, tudzież przepisy, tyczące się poboru i zarządu ceł w obu częściach monarchyi, mogą być zmieniane lub uchylane tylko za spólnem porozumieniem się obu ciał prowodawczych a względnie ministrów odpowiednich wydziałów obu Stron.

Istniejące okręgi wyłączone mają być zniesione.

Obadwa Rządy umówią się z sobą kiedy i w jaki sposób istniejące okręgi wyłączone mają być zniesione i do spólnego okręgu cłowego i handlowego wciągnięte i przedstawią obudwu ciałom prawodawczym odpowiednie wnioski.

Artykuł V.

Rządom obu Stron zostawia się pobór i zarząd ceł w obrębie krajów im podlegających.

Celem wzajemnego przestrzegania, aby postępowanie w zarządzie i poborze ceł było zgodne, obiedwie Strony ustanowią inspektorów, którzy będą mieli prawo starać się poznać bieg czynności w sprawach cłowych u władz cłowych i skarbowych drugiej Strony i o postrzeżeniach swoich uwiadamiać ministrów odpowiednich wydziałów.

Artykuł VI.

Zarząd portowy i zdrowotny morski sprawowany będzie w krajach obu Stron przez Rządy obu części monarchyi co się tyczy żeglugi na morzu i spraw zdrowia, podług tych samych prawideł i w ogóle w sposób ile możności zgodny.

Toż samo tyczy się wykonywania rybołostwa na morzu, o ile to zależy od zarządu morskiego.

Okręty handlowe morskie obu Stron będą używały przepisanej spólnej bandery.

Pod względem wykonywania żeglugi na morzu i rybołostwa morskiego, okręty i obywatele krajów obu Stron, jakoteż obie części monarchyi między sobą

będą sobie równe. W szczególności okręty handlowe morskie obu Stron doznawać będą jednakowego obchodzenia się w portach obydwu części monarchyi. Certyfikaty kwalifikacyjne marynarzy podlegać mają tym samym zastrzeżeniom w obydwu częściach monarchyi i w obydwu częściach monarchyi będą jednakowo ważne.

Wszelkie sprawy, które tyczą się opieki nad okrętami handlowemi, ich załogą lub pojedynczymi marynarzami tudzież zastępowania ich interesów za granicą, należą do kompetencyi c. i k. urzędów konsulowskich tamże ustanowionych a w wyższej instancyi do kompetencyi ministra spraw zewnętrznych, bez względu na przynależność okrętów, załogi lub marynarzy. W sprawach, należących do zakresu zarządu portowego i morskiego, urzędy konsulowskie znosić się będą z Władzami krajowemi jak dotąd bezpośrednio.

Opłaty żeglarskie jakoto beczkowe, zdrowotne, latarniowe i wszelkie inne wymierzane być mają w portach obu części monarchyi podług tego samego prawidła i, dopóki drogą ustawodawczą nie będą zmienione, podług istniejących przepisów. Wyjmują się od tego tylko opłaty wyłącznie miejscowe jak np. pobierane w Tryeście itd. opłaty rotmańskie i taksy kanałowe, tudzież opłaty na rzecz funduszu zapomóg dla marynarzy.

Wszelkie opłaty żeglarskie zostają własnością Strony, która je pobiera.

Latarnie morskie, które stosownie do swego położenia ułatwiają komunikacyą w portach obydwu części monarchyi, budowane będą spólnym kosztem a wydatek rozkładany będzie podług słuszności.

W obydwu częściach monarchyi i w marynarce handlowej obu Stron stosowane być ma toż samo prawo prywatne morskie, które, jak można najrychlej będzie odpowiednio czasowi zreformowane.

Przedsiębiorstwo pocztowe morskie i żeglarskie, istniejące pod firmą „Austryjacko-węgierski Lloyd“ zostaje pod sterem ministra spraw zewnętrznych, który w sprawach morskich, handlowych i pocztowych tyczących się tego zakładu, porozumiewać się ma z obudwoma ministrami handlu.

Zapomoga rządowa tego przedsiębiorstwa, kontraktem zawarowana, jakoteż podatek dochodowy, który ono opłaca, stanowią część budżetu ministerstwa spraw zewnętrznych.

Artykuł VII.

Wszelkie sprawy, tyczące się żeglugi na tych rzekach, do których stosują się postanowienia aktu kongresu wiedeńskiego i aktu dunajskiego z r. 1857. o ile odnoszą się do stosunku z mocarstwami zagranicznemi, należeć będą do zakresu ministra spraw zewnętrznych z zastrzeżeniami określonemi bliżej w artykule III.

Co się tyczy wszelkich wód śródziemnych, które w biegu swoim przechodzą przez obie części monarchyi, wszystkie sprawy, tyczące się wykonywania żeglugi, nadzoru rzecznego, regulacyi i utrzymania w dobrym stanie, załatwiane będą w porozumieniu.

Pod względem wykonywania żeglugi i trudnienia się spławem na wszystkich wodach śródziemnych, obywatele obu części monarchyi traktowani będą całkiem jednakowo.

Statki handlowe rzeczne obu części monarchyi, trudniące się żeglugą rzeczną po za granicami monarchyi austryacko-węgierskiej, używać mają za granicą, jeżeliby okoliczności wymagały wywieszenia bandery, tej spólnej bandery, która przepisana jest dla okrętów morskich.

Artykuł VIII.

Istniejące koleje żelazne zawiadywane być mają w obu częściach monarchyi podług jednakowych zasad, koleje zaś, nowo założyć się mające, urządzone będą pod względem budowy i ruchu, o ile tego wymaga interes wzajemnego obrotu, podług tych samych prawideł. Mianowicie porządek ruchu na kolejach żelaznych z dnia 16. listopada 1851 i należące do niego przepisy dodatkowe, tudzież porządek ruchu na kolejach żelaznych z dnia 10. czerwca 1874 zachowywane być mają niezmiennie w obu częściach monarchyi, dopóki za spólnem porozumieniem się, i w jednakowy sposób dla obu Stron nie będą zmienione.

Urządzenie budowy i ruchu kolei lokalnych, o ile koleje tego rodzaju nie wychodzą po za granice części monarchyi, pozostawia się samodzielności każdej z dwóch części monarchyi.

Artykuł IX.

Wszystkiemi konsulatami i ich sprawami kieruje spólny minister spraw zewnętrznych.

Gdy c. i k. urzędy konsulowskie mają być zaprowadzone lub zniesione jakoteż, gdy konsulatom wydane być mają instrukcye tyczące się spraw handlowych, dziać się to powinno w porozumieniu z obudwoma ministrami handlu.

Oprócz tego każdy z dwóch ministrów handlu ma prawo utrzymywać z konsulatami bezpośrednią korespondencyą w sprawach swojego wydziału, a te są obowiązane dawać mu potrzebne wyjaśnienia.

Minister spraw zewnętrznych udzielać ma ministrom handlu peryodyczne sprawozdania handlowe.

We wszystkich sprawach, tyczących się opłat konsulowskich, ich poboru i wymiaru, decyduje równie jak o rekursach w ostatniej instancyi spólne ministerstwo spraw zewnetrznych drogą administracyjną a to we wszystkich takich przypadkach, w których to jest potrzebne, po poprzedniem zniesieniu się z interesowanemi ministerstwami.

Gdy zaprowadzane są zagraniczne urzędy konsulowskie i gdy konsulowie zagraniczni przypuszczani być mają do wykonywania czynności w jednej z dwóch części monarchyi, ministerstwo spraw zewnętrznych działać będzie w porozumieniu z ministerstwem odnośnej części monarchyi.

Artykuł X.

Ministerstwa obu Stron będą sobie nawzajem udzielały materyały statystyczne tyczące się handlu i obrotu i starać się będą o zestawienie ich w jednym obrazie i ogłoszenie podług tego jak się umówią.

Artykuł XI.

Dochody z soli i tytoniu, tudzież te podatki niestałe, które mają wpływ pośredni na produkcyą rolniczą, mianowicie podatek od gorzałki, piwa i cukru, zawiadywane będą w obydwu częściach monarchyi, dopóki traktat ten będzie obowiązywał, podług umówionych jednakowych ustaw i przepisów administracyjnych, które tylko za spólnem porozumieniem się zmieniane być mogą.

Dla przestrzegania zgodności w wykonywaniu przepisów jednakowych każdemu z dwóch ministrów skarbu służy prawo zapoznawania się od czasu do czasu z biegiem czynności u Władz kierujących i poborczych drugiej Strony. Minister skarbu drugiej Strony zaopatrzy osoby do tego przeznaczone potrzebnem uwierzytelnieniem.

Artykuł XII.

Istniejąca waluta austryacka pozostanie spólną walutą krajową dopóki nie będzie prawnie zmieniona.

Reprezentacyom Stron obydwu przedstawione będą w najbliższym czasie jednakowe wnioski mające na celu przywrócenie obiegu metalu.

Każdej z obydwu Stron zostawia się bicie także monety zdawkowej po dwadzieścia i mniej centów, która przypuszczona będzie do obiegu także i w drugiej części monarchyi. Co się tyczy ilości czystego metalu i wagi monety zdawkowej jakoteż wielkości sumy za którą ma być wybita, o tem stanowić można tylko za porozumieniem się obudwu ciał prawodawczych.

Artykuł XIII.

Istniejący system miar i wag metrycznych tylko za spólnem porozumieniem się zmieniony być może.

Co się tyczy przepisów o ilości czystego metalu w towarach złotych i srebrnych, jakoteż dozoru nad niemi, w tej mierze stosowane być mają w obydwu częściach monarchyi jednakowe zasady i tylko za spólnem porozumieniem się mogą być zmieniane.

Obydwom Stronom wolno będzie przekonywać się za pośrednictwem inspektorów czy w drugiej części monarchyi zasady te są właściwie stosowane a o postrzeżeniach w tej mierze poczynionych uwiadomić należy ministrów odpowiednich wydziałów.

Artykuł XIV.

Obywatele jednej części monarchyi, którzy chcą trudnić się handlem lub rzemiosłem, albo szukają pracy w drugiej części, zostawać będą na równi z krajowcami co się tyczy objęcia przemysłu, wykonywania przemysłu i podatków opłacać się mających, tudzież wszelkich opłat publicznych.

Kupcy i przemysłowcy jednej części monarchyi mają prawo dawać przedmioty swego przemysłu w komis do drugiej części monarchyi, zakładać tam filie i składy pod temi samemi warunkami co krajowcy, dostarczać pracy na zamówienia i wszędzie wykonywać roboty zamówione, zbierać zamówienia i subskrypcye i czynić zakupy.

Nadto, co się tyczy obrotu targowego i jarmacznego, obywatele jednej części monarchyi zostawać mają w drugiej jej części całkiem na równi z krajowcami.

Artykuł XV.

Pozwolenia do trudnienia się handlem obnośnym, udzielone podług przepisów w jednej części monarchyi jej obywatelom, będą uprawniały do wykonywania upoważnienia na handel obnośny w drugiej części monarchyi, z ograniczeniami, istniejącemi dla własnych jej obywateli, po zaopatrzeniu upoważnienia w widendę Władzy właściwej.

We względzie udzielania upoważnień do handlu obnośnego stosowane będą w obu częściach monarchyi zasady ile możności zgodne.

Artykuł XVI.

Przywileje (patenty) uzyskane podług przepisów mają moc w obudwu częściach monarchyi.

W tym celu warunki, pod któremi przywileje takie (patenty) nadawane być mają, ustanowione będą dla obu części monarchyi podług tych samych zasad, za spólnem porozumieniem się i drogą ustawodawczą, zmieniane zaś, gdyby to było potrzebne, tą samą drogą.

Zanim to będzie mogło nastąpić, odnośne przepisy, na teraz w obu częściach monarchyi istniejące, w istocie nie różniące się od siebie, pozostaną w mocy.

Co się tyczy postępowania przy nadawaniu przywilejów (patentów) prośbę o przywilej (patent) podać należy do ministerstwa tej części monarchyi, w której wynalazca mieszka. Cudzoziemcom wolno podawać o nadanie przywilejów (patentów) do ministerstwa jednej lub drugiej części monarchyi.

Ministerstwo, do którego podano prośbę o przywilej (patent), jeżeli sądzi że może uczynić jej zadosyć, przesyła ją z urzędu, po sprawdzeniu według przepisów, ministerstwu drugiej części monarchyi dla wyjednania przyjęcia.

Dokument na przywilej (dokument na patent) wydaje każde ministerstwo dla części monarchyi pod jego sterem zostającej oddzielnie; wszakże obadwa dokumenty muszą mieć tę samę datę i doręczone będą ubiegającemu się jednocześnie w tem ministerstwie, do którego podał prośbę.

Patenty na wynalazki będą przedłużane lub uznawane za nieważne podobnież za porozumieniem się wzajemnem.

Taksa za przywileje opłacana będzie tam, gdzie proszono o nadanie przywileju. Za wyjednanie przywileju w drugiej części monarchyi opłacać się będzie regestrowe, którego wysokość ustanawia się na 25 od sta taksy za przywilej.

Regestrowe to pobierane będzie razem z taksą za przywilej i odsyłane do ministerstwa drugiej części monarchyi.

Artykuł XVII.

Przepisy administracyjne, tyczące się ochrony znaków fabrycznych i modeli, obecnie istniejące, zmienione być mogą tylko za wzajemnem porozumieniem się obu Stron.

Złożenie i zaciągnięcie do rejestru znaku, próbki lub modelu w izbie handlowej, w obrębie jednej z dwóch części monarchyi, zapewnia składającemu ochronę prawną w obrębie obu części monarchyi.

Nazwisko, firma, herb lub nazwa zakładu przemysłowca albo producenta doznaje tak w jednej jak i w drugiej części monarchyi opieki ustawą zapewnionej.

Prawa już nabyte na podstawie dotychczasowych odnośnych przepisów, zatrzymają zupełną moc swoję w obu częściach monarchyi.

Dla osiągnięcia naoczności znaków przedstawionych w obu częściach monarchyi utrzymywany będzie w obudwu ministerstwach handlu wykaz znaków na podstawie comiesięcznych, wzajemnych doniesień obu ministrów handlu.

Artykuł XVIII.

Poczty i telegrafy urządzone będą i administrowane w każdej z dwóch części monarchyi oddzielnie, wszakże, o ile dobro obrotu tego wymaga, według jednakowych zasad.

Przepisy o prawach zastrzeżonych zakładowi poczt państwa i zakładowi telegrafów państwa, o używaniu zakładów tych przez publiczność i o odpowiedzialności za posyłki pocztowe, jakoteż przepisy tyczące się taryf, manipulacyi i składania rachunków, obecnie obowiązujące, zmieniane być mogą tylko za spólnem porozumieniem się obu ciał prawodawczych a względnie obu Rządów i w sposób całkiem jednakowy dla obu części monarchyi.

Artykuł XIX.

Wzajemna opieka nad własnością umysłową i artystyczną uregulowana będzie w obu częściach monarchyi przez czynniki ustawodawcze obydwu Stron.

Artykuł XX.

Spółki akcyjne (spółki komandytowe na akcye), spółki ubezpieczające tudzież towarzystwa zarobkowe i ekonomiczne w jednej części monarchyi zgodnie z ustawami założone, mają prawo rozciągać działalność swoję na drugą część monarchyi i zaprowadzać tam filie.

W przypadkach takich zostają na równi z spółkami i zakładami krajowemi i co się tyczy działalności w drugiej części monarchyi, podlegają tylko tym przepisom, które tyczą się jednostajnej działalności przedsiębiorstw krajowych.

Jednocześnie Strony umówią się osobno co do przeprowadzenia tych postanowień.

Artykuł XXI.

W celu przygotowania i utorowania jednostajnych zasad dla traktatów handlowych międzynaradowych w artykule II wzmiankowanych, dla ustawodawstwa i zarządu ceł, podatków niestałych, tudzież wszelkich innych spraw, do których odnosi się niniejsze przymierze cłowe i handlowe, odbywać się będzie konferencya cłowa i handlowa, w której uczestniczyć będą ministrowie handlu i skarbu obydwu Stron, tudzież, o ile przedmiot rokowań tyczyłby się stosunków z zagranicą, spólny minister spraw zewnętrznych lub jego zastępca i do której, ile razy przedmiot będzie tego wymagał, powoływani być mają biegli z obu części monarchyi, mianowicie zaś członkowie izb handlowych. Ministerstwa każdej z dwóch Stron, jakoteż spólny minister spraw zewnętrznych, mają prawo zażądać zwołania konferencyi handlowej i cłowej ile razy uznają to za potrzebne i uczestnictwo w konferencyi odmówionem być nie może.

Artykuł XXII.

Niniejsze przymierze handlowe i cłowe zawiera się na czas od dnia 1 lipca 1878 aż do dnia 31 grudnia 1887 i jeżeli nie zostanie wypowiedziane, uważane będzie za obowiązujące na następne lat dziesięć i tak dalej, zawsze na okres dziesięcioletni. Wypowiedzieć je można zawsze z końcem przedostatniego roku a w tym przypadku rozpocząć się mają natychmiast tą samą drogą rokowania w celu odnowienia traktatu.

§. 2.

Termin, od którego ustawa niniejsza nabyć ma mocy obowiązującej, ustanowiony będzie osobną ustawą.

Wiedeń, dnia 27 czerwca 1878.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w. **Lasser** r. w. **Stremayr** r. w. **Glaser** r. w.
Unger r. w. **Chlumecky** r. w. **Pretis** r. w. **Horst** r. w.
Ziemiałkowski r. w. **Mannsfeld** r. w.

63.

Ustawa z dnia 27 czerwca 1878,

upoważniająca Ministerstwo królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych do zawarcia z Ministerstwem krajów korony węgierskiej umowy względem przeprowadzenia postanowień Artykułu XX przymierza cłowego i handlowego.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowię co następuje:

Upoważnia się Ministerstwo królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, ażeby z Ministerstwem krajów korony węgierskiej zawarło umowę, mającą nabyć mocy obowiązującej jednocześnie z przymierzem cłowem i handlowem a według której umówione w Artykule XX tego przymierza upoważnienie spółek akcyjnych (komandytowych na akcye), spółek ubezpieczających tudzież towarzystw zarobkowych i ekonomicznych, w jednej z dwóch części monarchyi zgodnie z ustawami założonych, do rozciągania swojej działalności na drugą część monarchyi i zaprowadzania tam filij, wykonywane być ma wyłącznie podług następujących bliższych postanowień:

§. 1.

Spółki akcyjne (spółki komandytowe na akcye), spółki ubezpieczające, tudzież towarzystwa zarobkowe i ekonomiczne, w jednej z dwóch części monarchyi zgodnie z ustawami założone, które chcą utrzymywać czynności w drugiej części monarchyi pod własną firmą przez zaprowadzenie tam filij, postarać się mają przed rozpoczęciem działalności, aby firma ich zaciągniętą została w tym Sądzie handlowym, w którego okręgu zamierzają zaprowadzić filią. Ma ona być zapisaną w regestrze Sądu handlowego nawet w tym razie, gdy spółka nie trudni się sprawami handlowemi.

W szczególności przepis powyższy tyczy się także każdej agencyj ze stałą siedzibą, która nie jest zawisłą od filii zaciągniętej do regestru w odnośnej części monarchyi.

§. 2.

Dla każdej filii, w drugiej części monarchyi zaprowadzonej, ustanowić musi spółka reprezentanta, który ma tamże stale mieszkać, i posiadać musi upoważnienie do zastępowania spółki we wszystkich sprawach sądowych i zasądowych,

które nastręczą się w skutek działalności tej filii. Te czynności prawne swego reprezentanta uznawać ma spółka za obowiązujące i co się ich tyczy, podlega sądom tej części monarchyi, w której filia się znajduje.

Dla kilku filij ustanowiony być może jeden reprezentant.

§. 3.

Do działalności wzmiankowanej w §-ie 2-im utrzymywane być mają w siedzibie filii osobne książki.

Co się tyczy spólnych przedsiębiorstw przewozowych, sposób utrzymywania tych książek a mianowicie rozkład wydatków ustanowiony będzie na mocy osobnej umowy pomiędzy obudwoma Rządami. Co do tych przedsiębiorstw przewozowych spólnych, względem których nie zawarto jeszcze układów, obadwa Rządy wejdą niezwłocznie w rokowania aby jak najrychlej przywieść do skutku zawarcie takich umów.

Osobne książki spólnych przedsiębiorstw przewozowych utrzymywane być mogą także w głównej siedzibie spółki.

§. 4.

Celem uzyskania zaciągnięcia do regestru w Sądzie handlowym obowiązana jest spółka przedstawić Trybunałowi wierzytelny odpis swojego statutu a zarazem udowodnić, że podług ustaw swojego kraju istnieje prawomocnie. Nadto oznajmić ma kto jest jej reprezentantem, stosownie do §-fu 2-go ustanowionym.

Co się tyczy uskutecznienia zaciągnięcia i jego ogłoszenia, w tej mierze obowiązują przepisy istniejące w tej części monarchyi, w której zaciągnięcie ma nastąpić, o ile umowa niniejsza nie stanowi wyjątku. W każdym razie nazwisko reprezentanta (§. 2) ma być ogłoszone.

Przerzeczone przepisy stosowane będą także do wszelkich innych zaciągnień do regestrów i ogłoszeń, które ustawami i rozporządzeniami krajowemi zalecone są spółkom tamże powstającym. W podobny sposób wszelkie prawomocne uzupełnienia lub zmiany statutu, tudzież zawieszenie przedsiębiorstwa w kraju ojczystym spółki, oznajmić i ogłosić należy. Uzupełnienia i zmiany takie nabywają skuteczności przywiązanej w każdej części monarchyi do zaciągnień i ogłoszeń dopiero od chwili tego osobnego zaciągnięcia i ogłoszenia.

§. 5.

Każdemu Trybunałowi, w którego regestrze filia jest zaciągnięta przedstawić należy wierzytelny odpis protokołów zgromadzeń ogólnych i bilansu rocznego najpoźniej w dwa miesiące po zgromadzeniu ogólnem.

Reprezentant w §. 2 wymiankowany, jest odpowiedzialny za dopełnienie tego obowiązku pod każdym względem.

§. 6.

Na wniosek interesowanych, lub na żądanie władzy administracyjnej, Sąd który uskutecznił zaciągnięcie do rejestru, wykreśla zaciągnięcie filii, gdy bedzie udowodnione, że przedsiębiorstwo przestało istnieć w kraju ojczystym, albo, gdy we względzie utrzymywania czynności w drugiej części monarchyi pomimo wezwania, nie uczyniono zadosyć przepisom umowy niniejszej w stosownym terminie, do tego wyznaczyć się mającym.

Przez prawomocne wykreślenie zaciągnięcia filia traci prawo istnienia.

§. 7.

Te spółki, które już teraz posiadają filie w drugiej części monarchyi, obowiązane są uczynić zadość postanowieniom §§. 1—4 umowy niniejszej o ile to już i tak się nie stało, w stosownym przeciągu czasu który im będzie wyznaczony.

§. 8.

Spółki ubezpieczające w jednej części monarchyi istniejące, które w przyszłości rozciągać będą działalność swoję na drugą cześć monarchyi przez zakładanie filij, obowiązane są w szczególności, przed zaciągnięciem tych ostatnich do regestru, uczynić zadość wszelkim postanowieniom, które ustawy tamtejsze zalecają krajowym spółkom ubezpieczającym jako szczególne warunki do rozpoczęcia działalności ubezpieczenia.

O ile chodzi o udowodnienie, że fundusz pewien został rzeczywyście wniesiony, wystarcza udowodnienie, że wniesiony został w głównej siedzibie spółki.

§. 9.

W utrzymywaniu czynności bez filii postępować należy podług artykułu XIV przymierza cłowego i handlowego.

§. 10.

Od utrzymywania czynności w drugiej części monarchyi, dozwolonego przedsiębiorstwom w umowie niniejszej wzmiankowanym, wyłącza się utrzymywanie czynności kas oszczędności przyjmujących wkładki.

Wiedeń, dnia 27 czerwca 1878.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w. **Lasser** r. w. **Stremayr** r. w. **Glaser** r. w.
Unger r. w. **Chlumecky** r. w. **Pretis** r. w. **Horst** r. w.
Ziemiałkowski r. w. **Mannsfeld** r. w.

64.

Ustawa z dnia 27 czerwca 1878,

upoważniająca Rząd królewstw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych do zawarcia z Rządem węgierskim umowy względem długu w sumie 80 milionów złotych, należącego się uprzywilejowanemu austryackiemu bankowi narodowemu.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowię co następuje:

§. 1

Upoważnia się Rząd królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych do zawarcia z Rządem węgierskim następującej umowy:

Artykuł I.

Udział w czystym dochodzie rocznym banku austryacko-węgierskego, który w myśl Art. 102 statutu przypada Rządowi królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych a względnie Rządowi węgierskiemu, obracany być ma corocznie, dopóki przywilej Banku austryacko-węgierskiego trwać będzie, na umorzenie pożyczki w sumie 80 milionów złotych wał. austryackiej, umową z dnia 10 stycznia 1863 państwu udzielonej i będzie od tego długu odpisywany.

Artykuł II.

Do umorzenia tej części rzeczonego długu w sumie 80 milionów złotych waluty austryackiej, która pozostanie jeszcze nieumorzona po upływie przywileju banku austryacko-węgierskiego, przyczyniać się będą kraje korony węgierskiej w ten sposób, że sumę wynoszącą 30 od sta nie umorzonej jeszcze reszty długu 80 milionów złotych waluty austryackiej zapłacą królestwom i krajom w Radzie państwa reprezentowanym w 50 równych ratach rocznych bez procentu.

§. 2.

Ustawa niniejsza nabywa mocy od dnia ogłoszenia.

Wiedeń, dnia 27 czerwca 1878.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w. **Lasser** r. w. **Stremayr** r. w. **Glaser** r. w.
Unger r. w. **Chlumecky** r. w. **Pretis** r. w. **Horst** r. w.
Ziemiałkowski r. w **Mannsfeld** r. w.

65.

Ustawa z dnia 27 czerwca 1878,

upoważniająca ministra skarbu do zawarcia z uprzywilejowanym austryackim bankiem narodowym umowy względem długu w sumie 80 milionów złotych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowię co następuje:

Upoważnia się Ministra skarbu do zawarcia z uprzywilejowanym austryackim bankiem narodowym następującej umowy:

Artykuł I.

Uprzywilejowany austryacki bank narodowy przedłuża bez procentu, na czas istnienia przywileju, bankowi austyacko-węgierskiemu nadanego, pożyczkę w sumie 80 milionów złotych walnty austryackiej, stosownie do §. 4 umowy z dnia 10 stycznia 1863 i zapisu dłużnego z dnia 6 stycznia 1863 Państwu udzieloną, której termin wypłaty przypadał dnia 31 grudnia 1877.

Artykuł II.

W myśl ustawy z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 64) udział w czystym zysku banku (Artykuł 102 statutu banku austryacko-węgierskiego), należący się

obu Rządom, obracany będzie w czasie istnienia przywileju, bankowi austryacko-węgierskiemu nadanego, na umorzenie tej pożyczki i będzie od długu odpisywany.

Artykuł III.

Po upływie przywileju banku austryacko-węgierskiego, Rząd królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych zapłaci bankowi austryacko-węgierskiemu nieumorzoną jeszcze część tego długu o ile do tego czasu nie przyjdzie do skutku nowa umowa.

Doręczony będzie bankowi zapis dłużny tyczący się tej pożyczki, co do formy którego minister skarbu porozumie się z bankiem.

Artykuł IV.

Uprzywilejowany austryacki bank narodowy, roszczący sobie pretensye do dodatku skarbowego w sumie 340.543 zł. $48^{5}/_{10}$ c. wal. austr. na uzupełnienie siedmioprocentowego dochodu funduszu bankowego z r. 1868 zrzeka się tegoż dodatku.

Wiedeń, dnia 27 czerwca 1878.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w. **Pretis** r. w.